

A miniature metal shopping cart with yellow handles and wheels is positioned on a patch of dark soil in a grassy field. The cart is overflowing with several white receipts, some of which are curled up. The background is a soft-focus green field of grass.

Turun AMK:n hankintapolitiikka hiilipäästöjen vähentämiseksi

Tavoite

Suomi

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali 2035.

Suomessa julkisia hankintoja tehdään noin 47 miljardilla eurolla vuosittain, joten hankintojen vähähiilisyydellä on suuri merkitys ilmastotavoitteisiin pääsemisessä.

Valtiovarainministeriö on asettanut ***Vaikuttavat julkiset hankinnat*** -toimenpideohjelman (Hankinta-Suomi) laatimaan kansallisen julkisten hankintojen strategian.

Yhtenä strategian tahtotilana on, että Suomi on ekologisten julkisten hankintojen suunnannäyttävä. Tavoitteena on, että julkisilla hankinnoilla tuetaan Suomen hiilineutraalisuustavoitetta 2035 ja kiertotalouden toteuttamista.

Turku AMK

Turun AMK:n tavoite on hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä.

Turun AMK laskee hiilijalanjäljen vuosittain. Merkittävimmät hiilijalanjälkeä kasvattavat tekijät liittyvät kiinteistöihin, matkustamiseen ja hankintoihin.

Vuonna 2021 hankintojen päästöt olivat 60 % koko Turun AMK:n hiilijalanjäljestä. Päästöt muodostuvat mm. seuraavista hankinnoista:

- laite-, kalusto- ja kalustehankinnat
- asiantuntijapalveluhankinnat
- tarjoiluhankinnat
- markkinointiin liittyvät hankinnat
- kemikaalihankinnat

Vähähiiliset ja päästöttömät hankinnat voivat viedä Turun AMK:ta kohti hiilineutraaliustavoitetta.

Tavoite

Hankinnat

Tuemme hankinnoilla Turun ammattikorkeakoulun tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä.

Vähähiiliset julkiset hankinnat tarkoittavat julkisia palvelu- ja tavarahankintoja ja rakennusurakoita, jotka tuottavat elinkaarensa aikana mahdollisimman vähän kasvihuonekaasupäästöjä. Ne voidaan toteuttaa joko hankkimalla suoraan vähäpäästöinen ratkaisu markkinoilta tai asettamalla vähäpäästöisyyttä edistäviä kriteerejä kilpailutukseen.

Lähde: [Vähähiilisten hankintojen pelikirja](#)

Keino, Kestävien ja Innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus

Kohti vähähiilisyttä hankintojen avulla

- **Vaihe 1:** Hankintojen tavoitteet
- **Vaihe 2:** Hankintojen vähähiilisyyspotentiaalin tunnistaminen eri kategorioissa
- **Vaihe 3:** Hankinnan ja vähähiilisyyden kilpailuttaminen
- **Vaihe 4:** Ennuste hankintasopimuksen tuloksista
- **Vaihe 5:** Sopimuksen seuranta ja yhteistyö
- **Vaihe 6:** Todettu vaikuttavuus

Lähde: [Vähähiilisten hankintojen pelikirja](#)
Keino, Kestävien ja Innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus

Välittömästi käyttöön otettavat toimenpiteet

20

23

TURKU AMK

Hankinnat kiertotalouden periaatteita noudattaen

- Suosimme vähäpäästöisimpiä tuotteita ja palveluita.
- Huomioimme mahdollisuuksien mukaan tuotteen tai palvelun elinkaaren aikaiset kustannukset ja hiilipäästöt.
- Pyrimme noudattamaan kiertotalouden periaatteita.

Käytettyjen tavaroiden hyötykäyttö

- Hankinnan suunnitteluvaiheessa selvitämme hankinnan tarpeellisuuden: selvitämme, löytyykö AMK:lta jo tarvittavat tavarat tai palvelut tai voimmeko täyttää tarpeen olemassa olevia tavaroita kunnostamalla.
- Ensisijaisesti suosimme käytettyjen ja kunnostettujen tavaroiden käyttämistä, kun se on mahdollista.
- Kartoitamme mahdollisuuksia ja toimintamalleja hankkia käytettyä tavaraa. Toimintamallin löydettyä kirjaamme hankintasäännöt ja -periaatteet ja ohjeistuksen henkilökunnalle.

Ostetun tavaran elinkaaren pidentäminen

- Hankinnoissa suosimme pitkiä takuuajkoja sekä selvitämme korjausmahdollisuutta ja varaosien saantia, mikäli se on kyseisen hankinnan kohdalla mahdollista ja taloudellisesti järkevää.
- Hankinnoissa selvitämme mahdollisuuksien mukaan, voiko hankinnan tehdä *Tuote palveluna* -mallin mukaisesti. Tällöin hankitaan tavaran sijaan itse suoritusta (printtikone vs. tuloste) ja toimittaja huolehtii siitä, että itse tuotteet ovat hyvässä kunnossa ja ne pääsevät vielä uudelleen käyttöön. Tuote palveluna -mallin hiilijalanjäljen tulee olla mahdollisimman alhainen tai täysin hiilivapaa.

Päästöjen huomioiminen ja kompensointi

- Markkinakartoituksessa huomioimme ja tarjouspyyntöihin sisällytämme mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia kestävän kehityksen kriteerejä, jotka suuntaavat hankintaa vähäpäästöisemmäksi. Esimerkiksi EU:n kestäviä hankintakriteerejä ([EU Green Public Procurements, GPP-criteria](#)) löytyy mm. tietokoneille ja kalusteille.
- Siltä varalta, että kaikkia päästöjä ei voida välttää, suunnitellaan ja luodaan raamit (yhdessä Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjaus ja organisointityön (KeVa) kanssa), kuinka hankinnoista syntyvät päästöt voidaan kompensoida laadukkaasti ja tuloksellisesti.

Toimenpiteet, joiden valmistelu aloitetaan vuoden 2023 aikana

(Tarkempi aikataulu toimenpiteille suunnitellaan hankintojen tiekartan valmistelun yhteydessä, osana Turku AMK:n KeVa Hiilijalanjälki-työryhmän työskentelyä)

20

23

TURKU AMK

2023

Viestintä, kehittäminen ja seuranta

- Viestimme säännöllisesti henkilöstölle siitä, miten hankinnoilla pyritään pienentämään hiilijalanjälkeämme ja toisaalta, miten myös kompensoimme hankintojemme hiilipäästöjä.
- Kytkeimme Turun AMK:n TKI-hankkeita ja opinnäytetöitä päästöjen vähentämiseen hankintojen avulla.
- Osallistumme Hankinta-Suomen kestävyystyöryhmään ja otamme opit hankintakäytäntöihimme välittömästi.
- Luomme hankintapolitiikalle seurantamallin mittareineen.

2023

Hanselin hankintapulssi ja hankintakategoriat

- Selvitämme Hanselin Hankintapulssin (tai muun vastaavan työkalun) käyttöönottoa Turun AMK:n hankintojen ohjaamisen tueksi. Edistämme hiilijalanjäljen laskennan automatisointia hankintojen osalta.
- Tunnistamme hankintakategoriat, joilla voidaan merkittävästi vaikuttaa Turun AMK:n hiilijalanjäljen pienentämiseen.
- Kategorisointi pohjautuu ARENE:n mallilla laskettuun Turun AMK:n hiilijalanjälkilaskelmaan.

2023

Hankintalinjaukset ja yhteistyö

- Luomme merkityksellisimmille hankintakategorioille hankintalinjaukset ja -ohjeistukset. Selvitämme markkinoilla olevia vähähiilisempiä vaihtoehtoja ja ratkaisuja.
- Otamme tarkasteluun Hanselin sopimukset vähähiilisuuden näkökulmasta ja teemme Hanselin kanssa yhteistyötä, jotta tulevaisuudessa yhteishankintasopimuksissa päästöt voidaan minimoida.
- Käytämme vähähiilisyttä edistäviä hankintakriteerejä, kun teemme Hanselin puitejärjestelyjen sisällä minikilpailutuksia AMK:n asiakaskohtaista sopimusta varten.